

Vastaanottaja

Harjavallan kaupunki

Asiakirjatyyppi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Päivämäärä

26.10.2020

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA: AKKUKATU- SEPÄNKATU ASEMAKAAVAN MUUTOS JA ASEMAKAAVA (OAS)

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA: AKKUKATU-SEPÄNKATU ASEMAKAAVAN MUUTOS JA ASEMAKAAVA (OAS)

Projekti **Akkukadun ja Sepänekadun asemakaavan muutos ja asemakaava**
Projekti nro **1510058948**
Vastaanottaja **Harjavallan kaupunki**
Asiakirjatyyppi **Osallistumis- ja arviointisuunnitelma**
Päivämäärä **26.10.2020**
Laatija **Jenny Hölttä, Jaana Huuhko, Pirjo Pellikka**
Tarkastaja **Markus Hytönen**
Hyväksyjä **[Nimi]**

Asemakaava koskee:

203 Torttilan kylän tilasta 79-434-3-145 osaa.

Asemakaavan muutos koskee:

203 Torttilan kaupunginosan korttelin 1 tonttia 6, korttelin 2 tontteja 8, 15, 19, 20, 28 ja korttelin 4 tonttia 1 sekä erityis-, suojaviher- ja katualuetta.

Asemakaavalla muodostuu:

Täydennetään. 203 Torttilan kaupunginosan korttelin 1 tontin x osa.

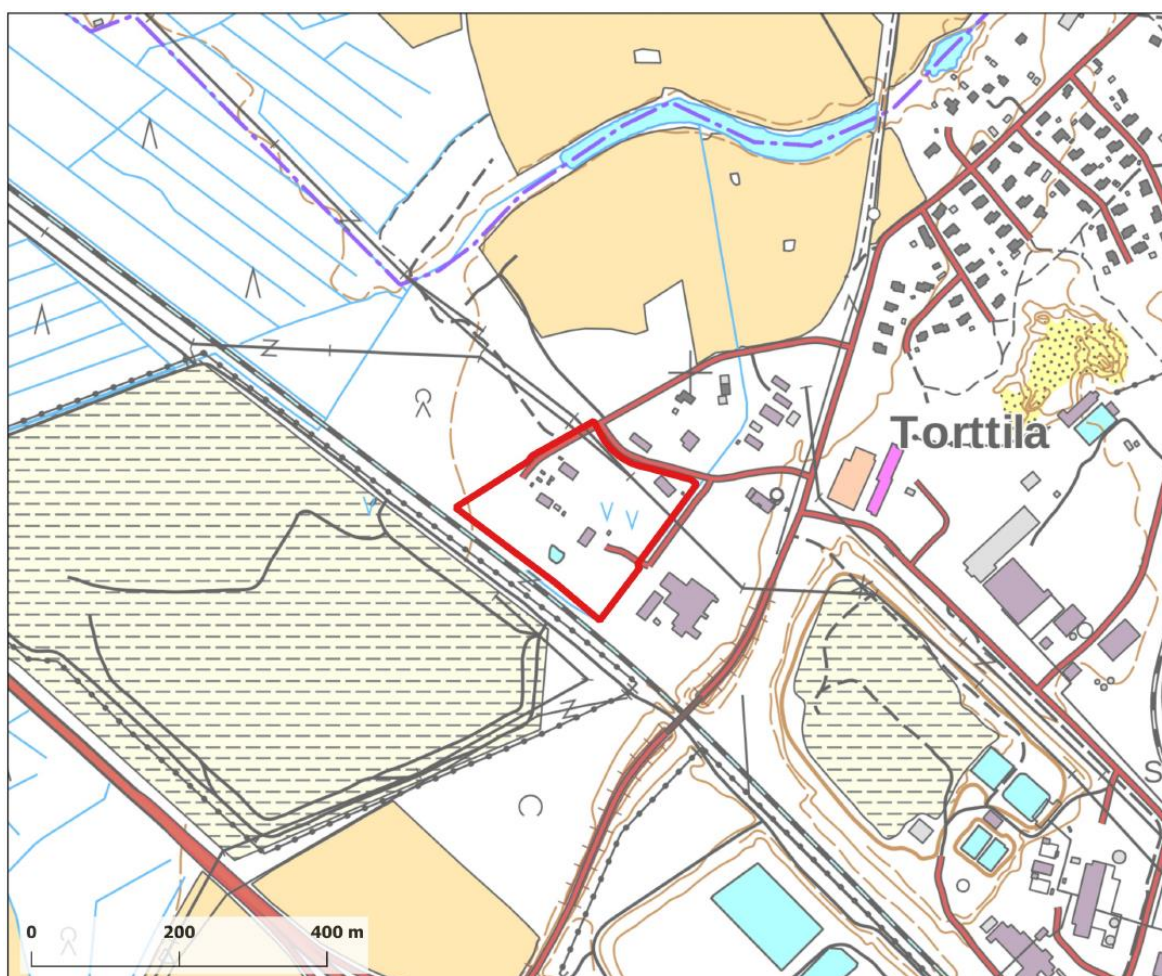
Asemakaavan muutoksella muodostuu:

Täydennetään. 203 Torttilan kaupunginosan korttelin 1 tontit x-x sekä erityis-, xxx- ja katualuetta.

1. KAAVA-ALUEEN SIJAINTI JA NYKYTILANNE

Asemakaavoitettu ja asemakaavoitettava sijaitsee Harjavallassa Kokemäenjoen eteläpuolisella taajama-alueella Akkukadun ja Sepänkadun välisellä alueella. Alue on rajattu kartoille. Kaava-alueen pinta-ala on noin 4,2 ha.

Kaavamuutosalue sijoittuu Torttilan teollisuusalueelle. Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) Lammaistenlahden kulttuurimaisema. Voimassa olevassa Satakunnan maakuntakaavassa suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuva Kokemäenjoen kulttuurimaisema on osoitettu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (kh1). Suunnittelualueen ja kh1 -alueen välillä sijaitsee rakenteilla oleva akkumateriaalitehtaan tontti.

Kaava-alueen rajaus punaisella.

2. KAAVAN TAVOITTEET

Harjavalan Akkukadun ja Sepänekadun väliselle alueelle suunnitellaan uutta, ympäristöluvan varaista teollisuustoimintaa, jonka myötä alueen asemakaavan päivittäminen on tullut ajankohtaiseksi. Asemakaavamuutoksella muutetaan pienteollisuusrakennusten, varastorakennusten sekä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta teollisuusalueeksi (T/kem). Alueelle on laadittu Teollisuuden sivuvirtojen käsittelylaitoksen ympäristövaikutusten arviointi (YVA)-menettely, joka tukee kaavan vaikutusten arviointia.

Uuden teollisuuslaitoksen perustaminen edellyttää, että alueen kaavoitus mahdollistaa rakentamisen. Alueen tulee olla osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa laitoksen I vaiheen rakentamisen. Käsittelylaitoksen ensimmäisen vaiheen mangaanisulfaatin valmistus liuottamalla on ympäristövaikutuksiltaan ja -riskeltään vähäinen eikä sen toteutus edellytä vielä kaavamuutosta. Vaiheen II rakentaminen edellyttää kaavamerkintää T/kem, jota suositellaan laitoksille, joiden toimintaan liittyy suuronnettomuusvaara. T/kem merkintä tarkoittaa teollisuus- ja varastorakennusten aluetta, jolle saa sijoittaa merkittävän vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen tavoitteena on osoittaa teollisuustontti CrisolteQ Oy:n hanketta varten. Harjavaltaan on syntynyt akkumateriaaliklusteri, jossa Norilsk Nickel Harjavalta Oy (myöhemmin Nornickel), BASF Battery Materials Finland Oy (myöhemmin BASF) ja CrisolteQ toimiva yhteistyössä. CrisolteQ aikoo rakentaa tehtaan, jossa hydrometallurgisella menetelmällä otetaan talteen mm. sähköautojen akkujen arvokkaita metalleja. Innovatiivinen kierrätysratkaisu mahdollistaa litiumioniakkujen materiaaleista yli 80 % talteenoton. Näitä materiaaleja voidaan hyödyntää uudelleen akkujen tuotannossa. Hankkeen tavoitteena on nykyisin osin loppusijoitukseen päätyvien teollisuuden sivuvirtojen ja muiden sekundääristen raaka-aineiden sisältämien metallien ja muiden arvokkaiden ainesosien talteenotto sekä hyötykäyttö. Tarkoitus on valmistaa sähköautojen akkukemikaaleja sekundäärisistä raaka-aineista yhteistyössä Nornickelin ja BASF:n kanssa.

3. KAAVATILANNE

3.1 Maakuntakaava

Suunnittelualuetta koskee 13.3.2013 lainvoimaiseksi tullut maakuntakaava, jossa alueen pääkäyttötarkoitukseksi on osoitettu teollisuus- ja varastotoimintojen alueeksi (T-1). Kaavamääräys T-1: Merkinnällä osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastoalueet, joille saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia, ja joita koskee EU-direktiivi 96/82/EY vaarallisten aineiden aiheuttamien suuronnettomuusriskien torjunnasta (SEVESO II- direktiivi).

Suunnittelumääräys: *Alueen suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta lähiympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Alueen suunnittelussa tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.*

Aluetta koskee kaavamääräys sv1: "Merkinnällä osoitetaan vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen suojavyöhyke (konsultointivyöhyke)".

Suunnittelumääräys: *Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.*

Alue kuuluu pohjavesialueeseen, jonka kaavamääräys on: Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät ja siihen soveltuvat pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys: *Alueen suunnittelussa on otettava huomioon pohjaveden laadun ja muodostumisen turvaaminen.*

Alue kuuluu kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeeseen kk1, jonka kaavamääräys on:

Merkinnällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäyttöisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita.

Suunnittelumääräys: *Alueen kilpailukyyn ja vetovoimaisuuden kasvu edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena.*

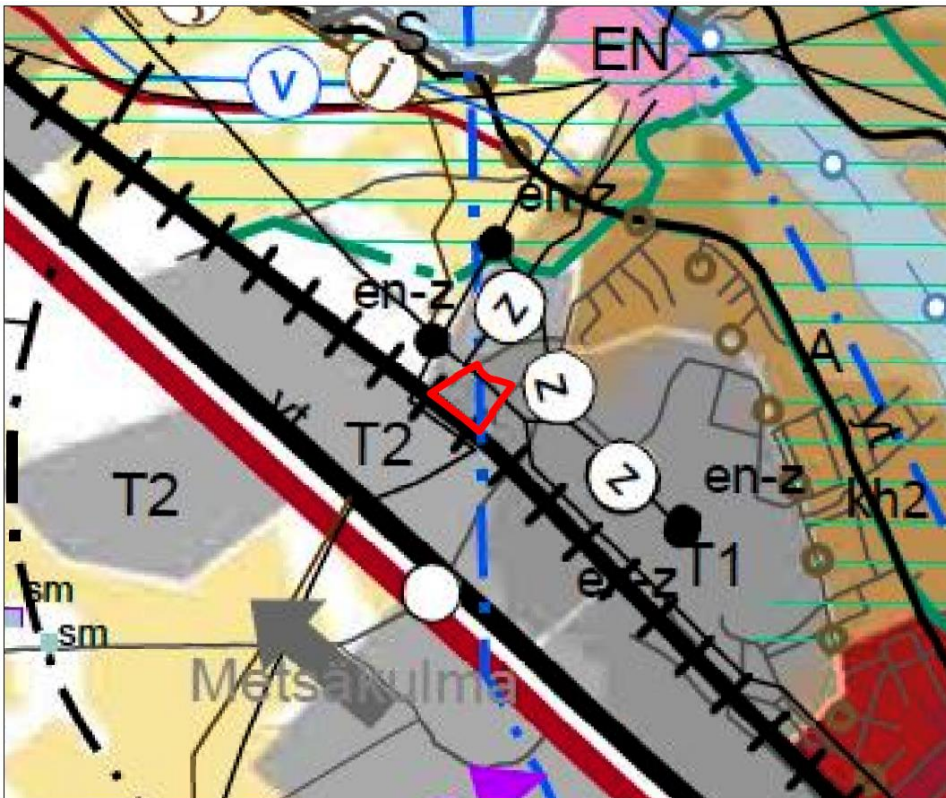
Alue kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen mv2, jonka merkinnällä osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet. Suunnittelumääräys: *Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomioita matkailuelinkeinojen ja virkistyspalvelujen kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.*

Todettakoon, että kaavamääräyksessä T-1 mainitun EU-direktiivin Seveso II on korvannut Seveso III - direktiivi (2012/18/EU), joka edellyttää suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien kemikaalilaitosten ja -

varastojen osalta, että alue on maankäytön suunnittelussa artiklan 12 mukaisesti osoitettu ko. käyttöön ja suunnittelu on tapahtunut artiklan 15 tarkoittamalla kuulemismenettelyllä.

Alueella on merkinnällä z osoitettu voimalinja. Merkinnällä osoitetaan vähintään 110 kV:n voimalinjat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Maakuntakaavaa uudistetaan vaihemaakuntakaavalla 2. Muutokset eivät koske tätä kaava-alueita. Satakunnan 2. vaihemaakuntakaavassa teemana on energiantuotanto, soiden moninaiskäyttö, kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Satakunnan maakuntahallitus on 22.1.2018 hyväksynyt vaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen 1 aineiston. Lausuntojen palautteen käsittelyn ja viranomaisneuvottelun (MRA 11§) perusteella kaavaehdotusta tarvittaessa tarkistetaan, minkä jälkeen maakuntahallituksen hyväksymä kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville syksyllä 2018. 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa on Kokemäenjokilaakson viljelymaisemat osoitettu ehdotuksena valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi (vma-e). Maisema-alueeseen kuuluu Nakkilan pellot suunnittelualueen lähellä.

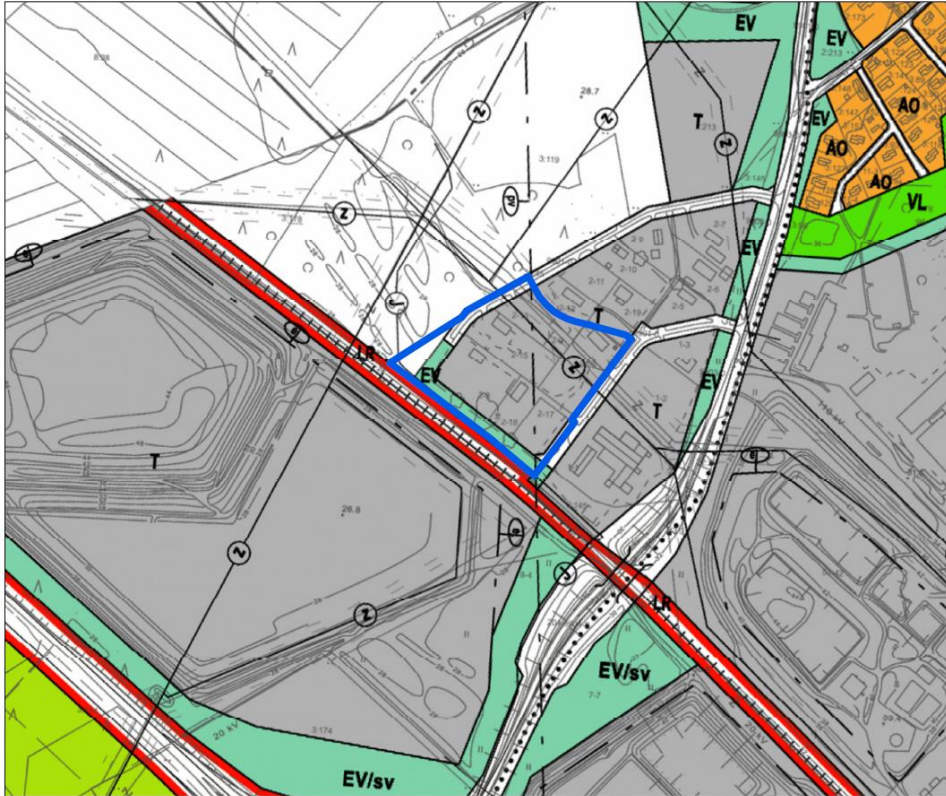

Ote lainvoimaisesta Satakunnan maakuntakaavasta. Suunnittelualueen rajaus on merkitty karttaan punaisella rajauksella.

3.2 Yleiskaava

Kaava-alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Keskustaajaman osayleiskaava, joka on tullut lainvoimaiseksi 3.4.2007. Osayleiskaavassa alueella on teollisuus- ja varastorakennusten aluetta (T) ja suojaviheraluetta (EV) sekä katualuetta. Nykyiset voimajohdot on osoitettu kaavassa Sähkölinja -merkinnällä (Z) ja pohjavesialue merkinnällä tärkeä pohjavesialue (pv). Kaava-alue on osittain pohjavesialueella.

Suunnittelualueen läntisimmässä kulmassa ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Koska asemakaavoitettavalla alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, otetaan asemakaavaa laadittaessa soveltuvin osin huomioon myös mitä MRL 39 §:ssä säädetään yleiskaavan sisältövaatimuksista.

Ote oikeusvaikutteisesta Keskustaaajaman osayleiskaavayhdistelmästä. Suunnittelualueen raja on merkitty karttaan sinisellä rajauksella.

3.3 Asemakaava

Asemakaava 276, lainvoimainen 15.5.2019: Akkukadun eteläpuolella kortteli 4 on osoitettu varastorakennusten korttelialueeksi (TV-2), jossa rakennusten etäisyyden naapuritontin rajasta on oltava vähintään 5 metriä, ellei asemakaavassa ole toisin osoitettu tai mikäli rajanaapuri ei anna suostumusta rakennuksen sijoittamiseen lähemmäksi rajaa. Korttelin luoteiskulmassa on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET). Lisäksi kortteliin on osoitettu vedenhankintaan tärkeä pohjaveden raja (pv), jota koskee määräys: "Pohjavesialueella tapahtuvassa rakentamisessa ja toiminnassa on otettava huomioon pohjaveden pilaamiskielto (ympäristönsuojelulaki 17§)".

Asemakaava 2, lainvoimainen 4.1.1971: Akkukadun ja Ahjokadun välinen kortteli 2 on osoitettu enintään kaksikerroksisten pienteollisuusrakennusten korttelialueeksi (TP1), jossa kullekin tontille saa rakentaa tehokkuuslukua 0,3 käyttäen. Rakennusten etäisyys tontin rajasta tulee olla vähintään 6 metriä. Kullekin tontille saa sijoittaa yhden yrityksen toiminnalle välttämättömän asunnon, ei kuitenkaan teollisuustilan ylä- tai alapuolelle. Tontille on varattava vähintään yksi autopaikka kahta

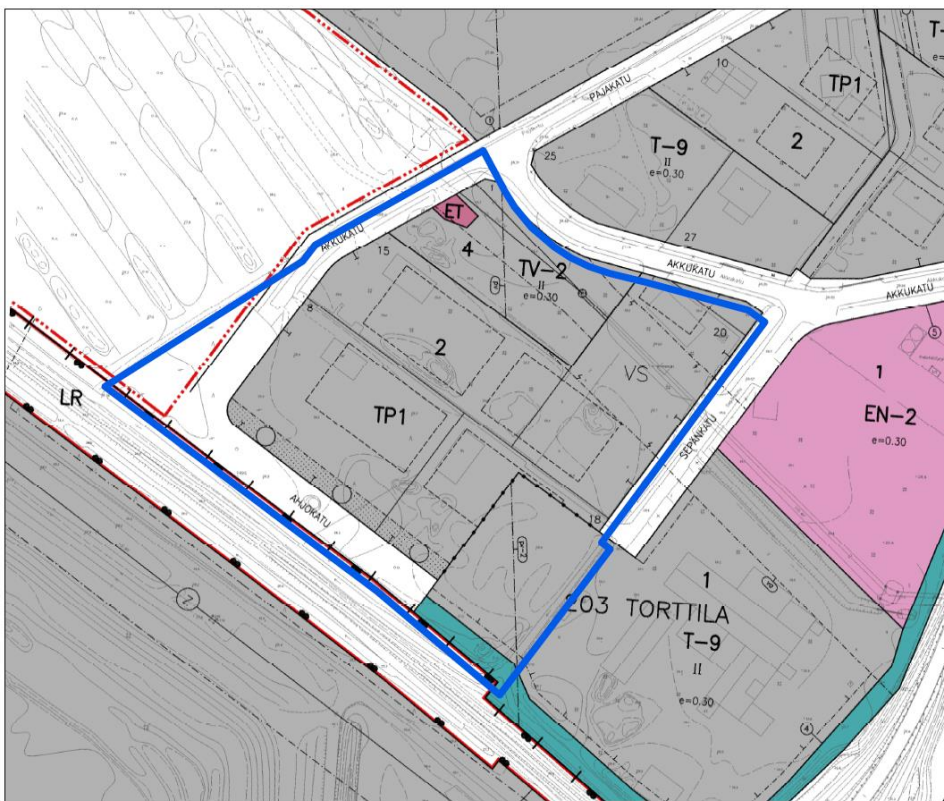

työntekijää kohti ja kaksi autopaikkaa asuntoa kohti. Akkukadun eteläpuolinen alue on soitettu kaavassa voimansiirtoalueeksi (VS).

Asemakaava 240, lainvoimainen 7.1.2009: Asemakaava-alueen eteläisin osa Sepänkadun ja Ahjokadun välissä on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T-9), jolle saa rakentaa pääkäyttötarkoituksen mukaiseen toimintaan liittyviä toimisto- ja myymälätiloja. Ahjokadun varteen on osoitettu asemakaavassa suojaviheralue (EV). Alue on pohjavesialuetta (pv-2); alueella tapahtuvassa rakentamisessa ja toiminnassa on otettavahuomioon pohjaveden pilaamiskielto (ympäristönsuojelulain 8 §) ja pohjavedenmuuttamiskielto (vesilain 1. luvun 18 §).

Asemakaava 142, lainvoimainen 4.7.1990: Ahjokatu on osoitettu katualueeksi.

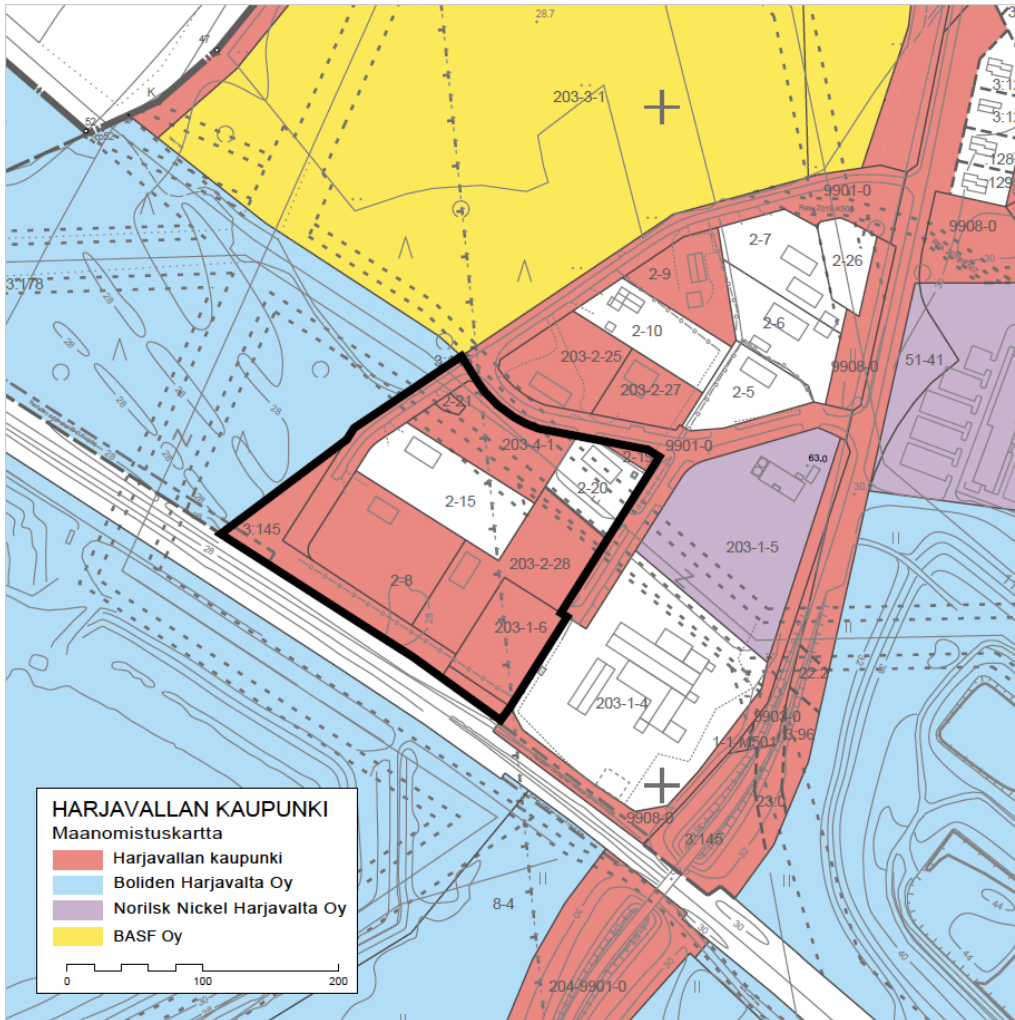
Kaava-alueen läntisin kulma Akkukadun luoteispuolella on asemakaavoittamatonta aluetta.

Ote asemakaavayhdistelmästä. Suunnittelualue on lisätty otteeseen sinisellä viivalla.

3.4 Maanomistus

Harjavalan kaupunki omistaa pääosan asemakaavan muutosalueesta. Kaava-alueen ympärillä olevat alueet ovat Boliden Harjavalta Oy:n, BASF Battery Materials Finland Oy:n, Väyläviraston ja kaupungin omistuksessa.

Maanomistus suunnittelualueella ja sen ympäristössä.

3.5 Kaavan vaikutukset

Asemakaavassa arvioidaan kaavan mahdollistaman toiminnan vaikutuksia:

- luontoon ja luonnonsuojeluun (luontoselvitys ja viitasammakkoselvitys YVA-menettelyn yhteydessä asemakaavatasoinen luontoselvitys);
- ympäristöön, mm. melu, värinä
- ilmanlaatuun ja ilmastoon mm. pöly
- pinta- ja pohjavesiin;
- maa- ja kallioperään
- terveellisyteen, turvallisuuteen ja viihtyvyyteen;
- paikalliseen tieverkkoon, liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen;
- yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön;
- maisemaan ja kulttuuriympäristöön;
- luonnonvarojen käyttöön;
- yritystonttien tarjontaan sekä
- sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Kaavoituksen lähtötieto- ja selvitysaineistona toimivat teollisuuden sivuvirtojen käsittelylaitoksen YVA-menettelyn kanssa samaan aikaan laaditut tai laadittavat selvitykset sekä vaikutusten arvioinnit. Näitä ovat muun muassa YVA-arviointiselostus, ympäristöriskin arviointi, turvallisuusselvitys, sijoituspaikkojen vertailu, luontoselvitys ja viitasammakkokartoitus, melumallinnus sekä maaperän ja pohjaveden perusselvitys.

3.6 Osalliset

Asemakaavan suunnittelun osallisia ovat:

- Harjavallan kaupunki
- Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Satakuntaliitto
- Satakunnan Museo
- Satakunnan pelastuslaitos
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
- maanomistajat
- rajanaapurit
- sähköyhtiöt
- Fingrid Oyj
- Väylävirasto
- ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

3.7 Osallistuminen ja päätöksenteko

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukainen vuorovaikutus ja kuuleminen asemakaavan muutosta ja tonttijakoa valmisteltaessa hoidetaan seuraavasti:

Kaupunkikehityksen lautakunta päättää kaavan vireilletulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) hyväksymisestä ja nähtäville asettamisesta (14 vrk). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma saatetaan tiedoksi osallisten luettelossa mainituille viranomaisille sekä maanomistajille ja naapureille kommentteja ja mielipiteitä varten. Vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta ilmoitetaan Sydän-Satakunta-lehdessä ja kaupungin ilmoitustaululla (internet-sivuilla).

Kaupunkikehityksen lautakunta päättää kaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnos) hyväksymisestä ja nähtäville asettamisesta. Nähtäville asettamisesta ilmoitetaan Sydän-Satakunta -lehdessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville kaupungin ilmoitustaululle yhdyskuntasuunnittelussa ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaavan valmisteluaineisto (kaavaluonnos) asetetaan nähtäville kaupungin ilmoitustaululle yhdyskuntasuunnittelussa ja kaupungin internet-sivuilla (30 vrk). Valmisteluvaiheen osallistumista varten kaava-alueen ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja vuokralaisille, osallisten luettelon mukaisesti, lähetetään kirjeitse tiedote asemakaavan vireilläolosta, OAS ja kaavaluonnoskartta. Osalliset voivat esittää mielipiteensä kaavaluonnoksesta nähtävillä oloaikana.

Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot osallisten luettelossa mainituilta viranomaisilta ja voimansiirtolinjan omistajan lausunto. Lausuntojen perusteella tarvittaessa järjestetään työpalavereja ja/tai viranomaisneuvottelu.

Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta päättää kaupunkikehityksen lautakunta. Kaavaehdotuksen nähtävillä oloa koskeva kuulutus julkaistaan Sydän-Satakunta -lehdessä. Kaavaehdotus on nähtävillä 30 päivää kaupungin ilmoitustaululla yhdyskuntasuunnittelussa ja kaupungin internet-sivuilla. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunto osallisten luettelossa mainituilta viranomaisilta ja osalliset voivat jättää kirjallisia muistutuksia nähtävillä oloaikana.

Asemakaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto.

3.8 Kaavaprosessin aikataulu

Kaavaprosessin on suunniteltu etenevän vuosina 2020 ja 2021 seuraavasti:

- OAS:n ja kaavaluonnoksen valmistelu loka-marraskuu 2020
- Yhteysviranomaisen lausunto YVA-selostuksesta 7.10.2020
- kaupunkikehityksen lautakunta: vireilletulo ja OAS marraskuu 2020
- OAS nähtäville (14 vrk) marraskuu 2020
- kaupunkikehityksen lautakunta 10.12.2020
- kaavaluonnos nähtävillä (30 vrk) joulukuu 2020 - tammikuu 2021
- tiedote maanomistajille ja rajanaapureille, joilta mielipiteitä pyydetään
- viranomaisneuvottelu
- kommentit viranomaisilta
- vaikutusten arviointi, kaavaselostus lokakuu 2020- helmikuu 2021
- viranomaisneuvottelu
- kaupunkikehityksen lautakunta: kaavaehdotus helmikuu 2021
- kaavaehdotus nähtävillä (30 vrk) maaliskuu 2021
- kaupunginhallitus: kaavan hyväksymisesitys huhtikuu 2021
- kaupunginvaltuusto: päättää kaavan hyväksymisestä toukokuu 2021
- kaava tulee lainvoimaiseksi, ellei siitä valiteta kesäkuu 2021

Nähtäville asettamiset ilmoitetaan aina erikseen ja ne saattavat poiketa suunnitelmasta.

Kaupungin kaavoittaja:

kaupungeingeodeetti Jari Prehti
Harjavallan kaupunki
Yhdyskuntasuunnittelu
Keskustie 5b
29200 HARJAVALTA
etunimi.sukunimi@harjavalta.fi
puh. 044 432 5377

Kaavaa laativa konsultti/
Ramboll Finland Oy

Pirjo Pellikka
Kaavoitusarkkitehti, YKS-424
puh. 040 532 2380
etunimi.sukunimi@ramboll.fi

Henna Leppänen
Kaavasunnittelija
puh. 040 3225 798
etunimi.sukunimi@ramboll.fi